https://achterderug.nl

Het Bulgaarsche Leger.

Moest ik ze met een vergelijking teekenen, de Bulgaren, dan noemde ik ze: de Friezen van den Balkan. Want ondanks groote verschillen, wat betreft religie, historie en cultuur, zijn er overeenkomstige karaktertrekken, die werkelijk frappant zijn.

Bepaald geestdriftig heeft niemand ooit een Bulgaarsche volksmassa gezien.

Nu onlangs nog, toen in Sofia de berichten binnenkwamen van het „bliksemsnel" in Macedonië voortdringende leger, waardoor dus de nationale hoop der Bulgaren, die sinds 1878 nóóit was uitgebluscht, doch door den ongelukkigen afloop van den tweeden Balkan-oorlog, in 1913, voorgoed beschaamd scheen, tóch nog werd vervuld en de Macedonische broeders, eerst van het Turksche juk verlost, nu ook van het Servische werden bevrijd, — toen trilde, ja! 't Bulgaarsche hart van blijdschap . . . . maar geen juichkreet werd op de straten gehoord: de Bulgaar dóét zoo niet.

Onvatbaar voor geestdrift, is hij het ook voor neerslachtigheid. Loopt het tegen, als in 1913, — de Bulgaar zwijgt en rekent op betere dagen.

Reizigers, die in de laatste jaren den Balkan hebben bezocht, geven eenparig aan het Bulgaarsche volk, hoe achterlijk het na vijf eeuwen van Turksche onderdrukking in vele opzichten moge zijn, toch de beste kans in den wedstrijd om de hegemonie op den Balkan, die straks ónbloedig maar met inspanning van alle krachten door de Balkannatiën zal worden gestreden.

Aanleg en karakter geven hun een voorsprong.

Krachtige, zelfgenoegzame, vastberaden karakters zijn de Bulgaren. Mannen met een ijzeren wil en schier onbeperkt volhardingsvermogen. Arbeidzaam, ijverig en intelligent in hooge mate. Wat de laatste kwart eeuw in Bulgarije reeds op 't gebied van onderwijs, verkeersmiddelen, op het breede terrein der menschelijke beschaving is tot stand gebracht, grenst volgens reizigers, die land en volk bestudeerden, aan 't ongeloofelijke.

Worden de Serviërs om hun bewegelijk karakter en onstuimigen moed vaak met de Franschen vergeleken, — de Bulgaren heeten „de Pruisen van den Balkan."

Ze zijn dan ook bijzonder voor het militaire leven geschikt.

Hún leger is het geweest, dat in den eersten Balkanoorlog verreweg de zwaarste taak had en zich tegenover de altijd krijgshaftige Turken grooten roem verwierf. Bij Kirkkilisse en Loele Boergas werd de Turk finaal verslagen . . . . en had de Russische tsaar niet dreigend de hand geheven, de Turk ware buiten staat geweest de Tsjataldjalinie te versterken en tsaar Ferdinand van Bulgarije, de Koburger van voorheen, zou zijn zegevierenden intocht binnen Konstantinopel hebben gedaan.

Waarlijk, dat was een grootsche oorlogs-prestatie!

Denk het u even in: Vijf eeuwen lang was de Turk de krijgsman geweest en de Bulgaar de onreine Kafir, de „hond," de fellah, de laffe „Ever," die niet waardig was de wapenen te dragen en enkel goed genoeg om zijn nek te leenen als voetschabel, wanneer de Turk te paard stijgen wou.

De oorlog van '78 bracht de bevrijding . . . . en geen veertig jaar later heeft 't vertrapte volk zich tot een modernen staat ontwikkeld, welks leger-organisatie en oorlogsvoorbereiding ver boven het wanbeheer en den janboel in 't Turksche Rijk uitsteekt. Europa zag verbaasd toe en kreeg ontzag voor het Bulgaarsche leger.

Wat tóén geschiedde, ligt nog half in 't duister.

Dit is zeker: de bondgenooten van '12 kregen in '13 de hevigste ruzie over de verdeeling van den Turkschen buit en Bulgarije stond gansch alleen, aan alle zijden door grimmige vijanden omringd: Servië en Griekenland, de Turk en de Roemeen . . . . en het zag zich schier álle vruchten der overwinning ontgaan.

Dat was een bittere beker voor den Bulgaar.

Zwijgend hield het leger een zoogenaamden „triomftocht" binnen Sofia. Het werd gedemobiliseerd en de Bulgaarsche boer dreef weer den ploeg door 't land en sloeg den sikkel in 't graan . . . . zonder klacht, zonder gemor, zonder gloeiende krantenartikelen of meeting-speeches, — maar in de klare zekerheid van zijn oog en de vastberadenheid van zijn handgreep lag als 't ware de gelofte niet te zullen rusten, voor de smaad van 1913 zou zijn uitgewischt.

Ook tsaar Ferdinand bleef rusteloos bezig.

Hij trok zich meer dan ooit binnen zijn familiekring terug, liet zich zelden zien . . . . maar de Bulgaar vond dat net goed zoo: níét te koop loopen met 't verdriet over tegenspoeden, en álles doen, om ze in de toekomst te herstellen!

Dàt heeft de „Koburger" ook niet verzuimd.

Hij begreep, dat hij te avond of te morgen zijn leger ten derden male kon noodig hebben en, was het vóór den oorlog met Turkije al het beste van den Balkan, het werd tijdens den wereldoorlog rusteloos verbeterd en van al wat het noodig hebben kón, voorzien.

In 1912 kwamen bijna 400.000 man op.

Dat is véél voor 'n volk van 4,2 millioen.

Maar de Bulgaar levert dan ook, als ik 't hinderlijke woord even gebruiken mag, „prachtig vechtmateriaal." 't Is een kerngezond ras.

De weerplicht strekt zich uit tot het 46e jaar en iedere weerbare man, tot 40 jaar toe, is zóó gereed om te velde te trekken, waarbij haast niemand uitvalt en ieder de groote vermoeienissen van een Balkan-oorlog, kan weerstaan.

't Zijn haast allen „buitenmenschen."

Gehard tegen 't klimaat en met weinig behoeften.

Marschen maken zij, ongeloofelijk ver.

En 't klappen van de zweep kénnen ze: toen kort geleden de nieuwe mobilisatie afgekondigd werd, ging alles met de grootste regelmaat in z'n werk: de meesten wisten precies waar ze moesten zijn, wat ze er moesten doen, enz., 't zat er nog in van drie jaar terug.

De Regeering heeft in de laatste twee jaren al het mogelijke gedaan om de kracht van het leger zoo hoog mogelijk op te voeren. De bewapening is nog heel wat verbeterd, en nu langs den Donau de weg tusschen Hongarije en Bulgarije heropend is, kan men wel aannemen, dat het Bulgaarsche leger geens dings gebrek hebben zal.

Ook is het leger nog uitgebreid.

Lichtingen uit het in '13 nieuw verworven gebied werden opgeroepen en geoefend.

't Officieren-corps werd zorgvuldig uitgekozen.

En toen weinige weken geleden over de gansche breedte der Servisch-Bulgaarsche grens, met niet minder dan vijf legerkorpsen, 't Bulgaarsche leger in Servië viel, was het dan ook ten volle voor zijn taak berekend.

't Heeft zoo zijn eigen strijdmanier.

De Duitschers hechten groote waarde aan een behoorlijke artilleristische voorbereiding dagen lang, éér de infanterie zich aan een bestorming der vijandelijke stellingen waagt.

Die moeten eerst murw worden geschoten. „In elkaar getrommeld" zijn, als er de nieuwgevormde term voor heet.

Terwijl dan „spervuur" áchter die stellingen gespreid, den vijand belet versterkingen naar zijn zwaarbeproefd front te zenden.

De Franschen in Champagne hebben insgelijks deze methode gevolgd. En nog onlangs hebben de Duitschers door een overstelpenden hagel van granaten de Servische verdedigers van de Donau-oevers letterlijk weggespoten.

't Bulgaarsche leger gaat ánders te werk. Evenals in de twee vorige Balkan-oorlogen houdt het zich nog aan de „oude taktiek." Korte voorbereiding door de artillerie, dan dadelijk stormen en met de bajonet de stelling nemen.

Zoo gaat het sneller — de Bulgaren kwamen dan ook heel wat vlugger vooruit dan de „centralen."

Snelheid echter was ditmaal voor 't Bulgaarsche leger álles waard. Het wilde Macedonië bezetten en zoo spoedig mogelijk, eer anderen helpen konden, met de Serviërs afrekenen, gelijk ook geschied is.

P. Br.